

Horní cesty dýchací

Účel vyšetření:

kultivační průkaz primárně, případně potenciálně patogenních mikroorganismů - běžných původců infekcí horního respiračního traktu. Při podezření na infekci méně častými patogeny, např. *Bordetella* sp., *Corynebacterium diphtheriae* apod., nutno před odběrem kontaktovat laboratoř!

Obecné pokyny:

odběr provést nejlépe ráno nalačno před provedením hygieny dutiny ústní, minimálně 2 - 3 hodiny před odběrem nejíst, nepít, nekouřit, nevyplachovat ústa. Tampon ihned po odběru vložit do transportní pudy. Volba odběrové soupravy (tampon na plastové tyčince nebo na drátku) závisí na místě, charakteru odběru, případně věku pacienta. Odebraný materiál skladovat při pokojové teplotě, co nejrychleji dodat do laboratoře (max. do 24 hodin).

Výtěr z krku

Odběrová souprava:

sterilní tampon na plastové tyčince s transportním médiem.

Odběr:

špátlí se stlačí jazyk, odběrový tampon se zavede za patrové oblouky, otáčivým ohybem se provede stěr z povrchu obou tonzil, patrových oblouků a zadní stěny hltanu. Při odběru je nutné se vyhnout kontaktu se sliznicí dutiny ústní a jazyka.

Výtěr z tonzil

Odběrová souprava:

sterilní tampon na plastové tyčince s transportním médiem.

Odběr:

špátlí se stlačí jazyk, odběrový tampon se zavede za patrové oblouky, otáčivým pohybem se provede stěr z povrchu obou tonzil, zejména z míst nálezu hnisavých ložisek, ulcerací a povlaků, v případě pevně lpících povlaků ke spodině se provede stěr z jejich okrajů. Při odběru je nutné se vyhnout kontaktu se sliznicí dutiny ústní a jazyka.

Výtěr z nosohltanu

Odběrová souprava:

sterilní tampon na drátku s transportním mediem.

Odběr:

- **nosem**

tento způsob odběru by měl být preferován pro svoji vyšší výtěžnost, odběr se provádí z nosního průduchu, který je pacientem vnímán jako lépe průchodný. U dětí je nutná fixace hlavy druhou osobou. Odběrový tampon se jemně zasune přes nosní průduch podél nosní přepážky po spodní stěně nosní dutiny k zadní stěně nosohltanu. Tampon se zde ponechá několik vteřin za současného otáčení tak, aby co nejvíce nasáknul slizničním sekretem, následně se vyjme. Jeho konec se vyrovná o vnitřní okraj zkumavky a vloží do transportního média. Při podezření na dávivý kašel se odběr provede z obou nosních průduchů!

- **ústý**

odběrový tampon na drátku se ve vzdálenosti asi 2 - 3 cm od konce ohne o vnitřní okraj odběrové zkumavky do pravého úhlu. Špátlí se stlačí jazyk, odběrový tampon se zavede za patrové oblouky, konec tamponu se otočí vzhůru a provede se stěr ze zadní klenby nosohltanu. Následně se tampon vyjme, jeho konec se vyrovná o vnitřní okraj zkumavky a vloží se do transportního média. Při odběru je nutné se vyhnout kontaktu se sliznicí dutiny ústní a jazyka.

Výtěr z nosu

Odběrová souprava:

sterilní tampon na plastové tyčince nebo na drátku s transportním mediem.

Odběr:

odběrový tampon se postupně zavede do obou nosních průduchů asi 2 cm hluboko a rotačním pohybem se setře povrch nosní sliznice nejdříve v dolní a potom i střední části nosního průduchu, následně se tampon vyjme.